

ΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΤΟΥ STÉPHANE MALLARMÉ

Ἄπέδωσε
Γ. Σ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΑΣ

G. S. Patriarcheas connaissait par cœur toute l'œuvre poétique de Mallarmé. Il la disait en marchant dans les rues d'Istanbul, où il commença à la traduire. À l'occasion de la commémoration des 60 ans de la mort de Mallarmé, il publie en 1958 à Nea-Estia *L'Après-midi d'un faune*. En 1975 il publie encore quelques-unes de ses traductions à 300 exemplaires. En 1992 enfin, les éditions Ideogramma (Athènes) publient *Ta poièmata tou Stéphane Mallarmé*, dont nous donnons ici 7 poèmes.

La revue remercie Nena Vezanou, notre amie la grande chanteuse athénienne, dont l'enthousiasme nous a conduits jusqu'à ce poète et traducteur.

Θερινή Θλίψη

Ὁ ἥλιος, στὸν ἄμμον, ὦ ἐσὺ πὺ παλεύεις ὑπνωμένη,
Μὲς στὴ χρυσή τὴν κόμη σου λάβρο ἱστορεῖ λουτρο
Καί, θυμίαμα στὴν παρειά σου, ἔξαντλεῖ τὴν ὀργισμένη,
Σμίγοντας μὲ τὰ δάκρυα ἓνα ἔρωτικὸ πιοτό.

Αὐτῆς τῆς λάμψης τῆς λευκῆς ἡ ἀταραξία πὺ μένει
Σὲ ἔκανε νὰ πείς, θλιμμένη, ὦ φιλιῶν μου φῶς δειλό,
Ἐδὲν θὰ ἀπολήξουμε ποτὲ μιὰ μούμια μονωμένη
Κάτω σὲ ἀρχαίαν ἔρημο, φοινίκων γλυκασμό ! »

Μὰ τὰ μαλλιά σου ἀνοίγουνε χλιαρὸ ποτάμι ὠραίο,
Γιὰ νὰ πιεγεῖ ἐκεῖ ἤρεμα ἡ ψυχὴ, πλήγμα μας δρομαίο
Κι αὐτὸ γιὰ νὰ βρεθεῖ τὸ τίποτα πὺ ἐσὺ ἀγνοεῖς

Τὸ κλαμένο απ' τὰ βλέφαρά σου θὰ γευθῶ ψιμίθι,
Νὰ δῶ ἂν ξέρεῖ νὰ δώσει στὴν καρδιά πὺ τυραννεῖς
Τὴν σκληρὴ ἀπάθεια πῶχουν τὸ αἰθέριο γλαυκὸ καὶ οἱ λίθοι.

[*Tristesse d'été*]

Ἡ Φύση τοῦ Γλαυκοῦ

Ἡ αἰώνια Φύση τοῦ Γλαυκοῦ γαλήνης εἰρωνεία
Συμπιέζει, μὲ νωχέλεια, ὡραία σὰν τοὺς ἀνθοῦς,
Τὸν ποιητὴ ποὺ καταριέται τὴν ἀδυναμία
Τοῦ πνεύματός του σὲ ἄγονους ἐρήμων Σπαραγμούς.

Μὲ μάτια, φεύγοντας, κλειστά, τὸ νιώθω ποὺ ὄλο βλέπει
Ἐντατικά σὰν φάσμα ἐλέγχου καταθλιπτικοῦ,
Ψυχὴ μου ἄδεια. Νὰ φύγω ποῦ? Καὶ ποιά ἄγρια νύχτα πρέπει
Νὰ ρίξω, ὦ ράκη, ἐδῶ νὰ ρίξω σὲ ἄλγος ξεπεσμοῦ;

Ὅμιχλες ἀνεβείτε! Τέφρας σας μονοτονίας
Μήκη σκιερῶν λωρίδων χύστε μὲς στὸν οὐρανὸ
Τέλεσμα ποὺ πνίγουν φθινοπωρινῆς μελαγχολίας
Καὶ κάποιον πολὺ ὑψηλὸ θόλον κτίστε σιωπηλὸ!

Κ' ἐσύ, βγαίνει ἀπ' τῆς λησμονιάς τις λίμνες νὰ μαζέψεις
Τὴ λάσπη, μὲ τὸν ἐρχομό σου, καὶ καλάμια ὠχρὰ,
Φίλη Ἀνία, φράττοντας, χωρὶς δραστικῶς νὰ ρέψεις,
Ὅπως κυανὲς ποὺ ἀνοίγουν τὰ ἀδυσώπητα πουλιὰ!

Ἀκόμα! Οἱ θλιβερὲς γωνιὲς ἀδιάκοπα ἄς καπνίζουν
Κι ἀπ' τὴν καπνιὰ περιπλανώμενη μὴ φυλακὴ
Ἄς σβῆσει μὲ φρίκη ποὺ οἱ μαῦρες δέσμες πῆς ὀρίζουν
Τὸν ἥλιο στὴν δύση ἐνῶ πελιδινὸς ψυχορραγεῖ!

Ὁ Οὐρανὸς ἀπέθανε. Σ' ἐσὲ προστρέχω, ὦ πλάση
Τῆς ὕλης! τοῦ Ἰδεώδους καὶ τῆς Ἀμαρτίας πιά
Τὴν λήθη δὸς στὸν μάρτυρ' αὐτὸν ποὺ ἦλθε νὰ μοιράσει
Τὸ στρώμα του ἐκεῖ ὅπου ἡ ζωικὴ τοῦ ἀνθρώπου ὑφ' ἐντροφῆ.

Γιατὶ ἐλὼ θέλω, μιὰ κι ὁ ἐγκέφαλός μου, κενωμένος
Σὰν σκεῦος γιὰ φκιασίδι στὴν ἄκρη τοῦ τοίχου ἐκεῖ,
Στῆς λυγμικῆς ιδέας τὸ στόλισμα ἀστοχεῖ ὀρισμένως,
Νὰ χάσκω μπρὸς στὸν ἄδοξο θάνατο ποὺ θάρθει...

Μάταια! Τὸ Γλαυκὸ θριαμβεύει καὶ τ' ἀκούω νὰ ψάλλει
Στὶς καμπάνες. Ψυχὴ μου, σὲ φωνὴ μεταβλητὸ
Πιότερο τρομάζοντάς μας τὴ νίκη του ἐπιβάλλει
Κι ἀπ' τὸ μέταλλο μὲ ὄρθρους κυανοὺς βγαίνει ζωντανό!

Πέρ' ἀπ' τὴν καταχνιὰ κυλά κι ἀρχαῖο διαπερνάει
Τὴν ἔμφυτη ἀγωνία σου σὰν φάσγανον ἀπτό·
Ποῦ νὰ φύγω μὲς σὲ ἀνώφελης ἀνταρσίας χάη;
Μὲ πῆρε ἀερικό. Γλαυκὸ! Γλαυκὸ! Γλαυκὸ! Γλαυκὸ!

[L'Azur]

Φύλλο Λευκώματος

Ξαφνικά καὶ σὰν μὲ τυχαῖο παιχνίδι ἄπλο
Δεσποινὶς ποὺ ἔχετε συναίνεσή σας δώσει
Νὰ ἀκούσετε νὰ βγαίνει ἀποκαλυπτικὸ
Λίγο δάσος ἀπ' τῶν πολλῶν μου αὐλῶν τῆ γνώση

Μοῦ φαίνεται πὼς τούτη ἐδώθε ἡ δοκιμὴ
Μὲ πειρασμὸ σὲ μιὰν ἐμπρὸς τοποθεσία
Κάτι καλὸ κρατεῖ ἂν ἔχει ἐγκαταλειφθεῖ
Τῆ δική σας γιὰ νὰ κοιτῶ φυσιογνωμία

Ναὶ τὸ μάταιο φύσημα τοῦ ἀποκλείω αὐτὸ
Ὡς τ' ὄριο τὸ τελευταῖο τοῦ συντηρεῖται
Κατὰ κάποιον ἀχανῆ δακτύλων μου σπασμὸ
Σὲ ἔλλειψη κάθε μέσου βρίσκεται ἂν μιμείται

Τὸ πολὺ φυσικό σας γέλιο φτερὸ
Παιδιοῦ ποὺ τὰ γύρω του ἐνάερα θέλγει ἄβρο.

[*Feuille d'album*]

Σε άπάνθισμα τών έργων τοῦ Ποιητῆ
καλλιγραφημένων ἀπό τόν Valère Gille.

Ἡ Δόξα ὡς κρόταφος πού δέν κληρώθη
Οὔτε ὄλη θέρμη οὔτε ὄλη οὐσία αὐτοῦ
Ἀκόμα ὡς θέλει ὁ λύχνος δέν χρυσώθη,
εὐθὺς νὰ βγεῖ κανὼν λειτουργικοῦ,

Ταυτόσημο μὲ σχόλιο συνδεμένο
Στρεπτό πολὺκλαδο καὶ πλουμιστό
Νιώθω τὸν ἑαυτό μου σὰν προσγειωμένο
Νὰ ξαναφέρνει γιὰ τὴν δάφνη ἀνό.

Τ' ὠραῖο χαρτί δοσμένο στὸ εἶδωλό μου
Τάφος μαζί καὶ σάβανου εἰλητό
Σφύζει ἀπὸ παλμὸ ἀθάνατο, εἶδος τόμου
Ν' ἀναπτυχθεῖ δείγμα μοναδικό

Στὴν γοτθικὴ διάστιξη εὐαγγελίου,
Valère Gille, ὀνείρου σου ἐξαισίου.

[*La Gloire comme nulle tempe...*]

" Αν θέλεις ἐσὺ θὰ ἀγαπηθοῦμε γερά
Μὲ τὰ χεῖλη σου χωρὶς ἄκουσμα ὁμιλίας
Τὸ ρόδο τοῦτο μὴν τ' ἀνακόπτεις σκληρὰ
Παρὰ γιὰ μειοδοτοῦσα διάχυση ἡρεμίας

Ποτὲ δὲν τοξεύουν τραγούδια αὐθόρμητα
Μιᾶς πλέριας τὸ μειδίαμα ἀκτινοβολίας
" Αν θέλεις ἐσὺ θὰ ἀγαπηθοῦμε γερά
Μὲ τὰ χεῖλη σου χωρὶς ἄκουσμα ὁμιλίας

" Αφῶνο ἄφῶνο σὲ κύματα κυκλικὰ
Τελῶνιο μὲς σὲ πορφύρα αὐτοκρατορίας
Περίφλεκτο φιλὶ ξεσχίζεται διαρκείας
Ὡς μὲ τὰ πιὸ λεπτὰ κι ἀκρότατα φτερὰ
" Αν θέλεις ἐσὺ θὰ ἀγαπηθοῦμε γερά.

[*Si tu veux, nous nous aimerons...*]

Δυὸ Λόγια σιὸν Whistler

”Οχι οἱ θύελλες μὲ τὸ εὐκαιρο σχετικὸ
Ἐνὸς τίποτε ὡς νᾶχουν τὴν ὁδὸ ποὺ μένει
Σὲ καπέλλων μαῦρο ὑπάκουη ξετιναγμό·
Ἄλλὰ κάποια χορεύτρια ἐμφανισμένη

Ἄνεμοστρόβιλος τῆς μουσελίνας ἢ
Παραφορὰ σὲ σκόρπιο ἀφρὸ ποὺ ἀνασηκώνει
Μὲ τὸ γόνατό της τούτη ὅμοια καὶ στητῆ
Ποὺ πέρασμα ζωῆς δικῆς μας καθηλώνει

Γιὰ κάθε τί, ἐκτὸς ἀπ’ αὐτόν, σὲ συντριβὴ
Πνευματώδης, σὲ ἔξαρσης ριπῆ ἀκινήσια
Νὰ κεραυνώνει, μ’ ἄχνα ἔχοντας καλυφθεῖ,
Δίχως κἂν χόλιασμα ν’ ἀπλώνει ἀπ’ ἄλλη αἰτία

”Αν μὴ ὅλο γέλιο μέσα στ’ ἄκρα δυνατὰ
Τὸν Whistler βαθύζωνη ἐνάερα νὰ κτυπᾶ.

[*Billet à Whistler*]

Νήμα ἐργόχειρο πάει νὰ διαλυθεῖ
Στὸ ἀβέβαιο τοῦ ὑπερτάτου Ἀγώνα
Σὰν νᾶναι ἀρὰ διανοίγοντας εἰκόνα
Γιὰ κλίνης μόνο ἀφάνεια ποὺ διαρκεῖ.

Τούτη ὄλ' ἡ μάχη ἐνιαία καὶ λευκὴ
Σὲ ἀνθόπλεγμα μὲ τὸν αὐτὸν κανόνα
Φυγὴ ἐνάντια σὲ ὠχροῦ γυαλιοῦ κλαυθμώνα
Πλεύση ἀπολήγει μᾶλλον ἢ ταφή.

Ὅμως, σ' αὐτὸν ποὺ τ' ὄνειρο χρυσίζει
Ἐνα ὄργανον ἢ θλίψη ἀποκοιμίζει
Μηδὲν στὸ κοίλωμα τὸ μουσικὸ

Τέτοιο πού, πρὸς κάποιον παράθυρο ὅπως
Μὲ καμιὰ ἄλλη σύλληψη ἔξω ἀπ' αὐτό,
Γενεσιουργὸς θὰ υἱοθετεῖτο τρόπος.

[*Une dentelle s'abolit...*]